

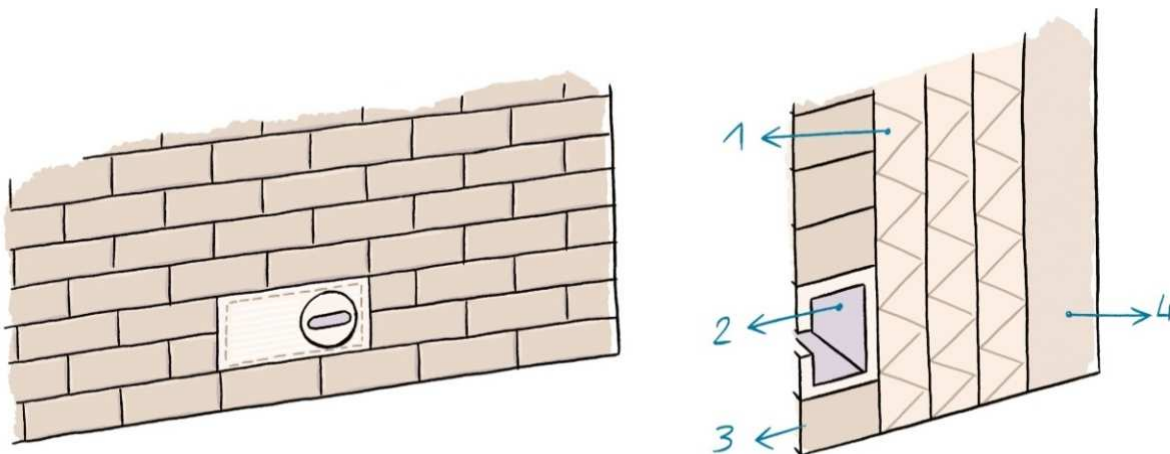
TECHNISCHE AANBEVELINGEN BOUW & BIODIVERSITEIT

*Nestkasten voor de gierzwaluw (*Apus apus*)*

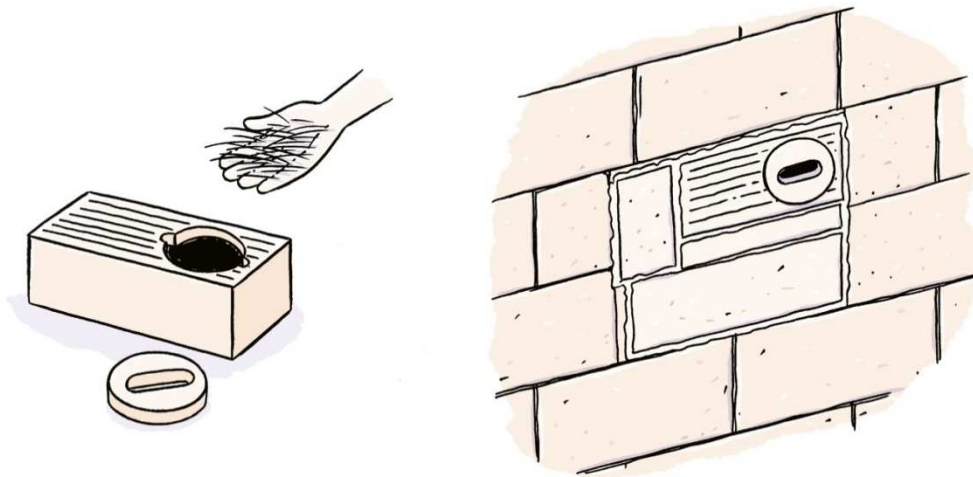
1. WELKE NESTKASTEN KIEZEN?

- Er zijn twee hoofdtypen nestkasten: **nestkasten geïntegreerd** in de muur en **nestkasten bevestigd** aan de muur. Waar mogelijk moet de voorkeur worden gegeven aan in de muur geïntegreerde nestkasten. Wanneer dit niet mogelijk is, wordt de nestkast onder een uitstekend dak geplaatst.
- Wat de materialen betreft, geeft men de voorkeur aan nestkasten van 'houtbeton'. Dit is een natuurlijk materiaal dat voor 75% bestaat uit hout en microporeuze materialen.

Voorbeeld van een geïntegreerde nestkast :

1. Wand opgevuld met rotsvezel (3 x100 mm).
 2. Geïntegreerd nestkastje, idealiter onder een afdak.
 3. Gevelsteen, kalkmortel.
 4. Geconcentreerd mengsel van betonblok met kalkmortel (gerecycleerde materialen)
- © Leefmilieu Brussel

Plaatsing van een geïntegreerde nestkast. Door materialen zoals stro en veren in de nestkast te leggen, wordt de komst van de gierzwaluw versneld - © Leefmilieu Brussel

Dubbele nestkasten voor gierzwaluwen onder een uitstekend dak - © Leefmilieu Brussel

2. WANNEER MOETEN DE NESTKASTEN WORDEN GEÏNSTALLEERD?

Bij voorkeur in de herfst. De gierzwaluw is aanwezig in België om te broeden van mei tot eind juli. Het is daarom raadzaam om tijdens deze kweek-/broedperiode (eind april tot minstens eind juli) geen werken uit te voeren.

3. HOE MOETEN DE NESTKASTEN WORDEN GEÏNSTALLEERD?

- Door te integreren in de isolatie: uitsparingen maken (ruimte voor nestkasten). In dit geval bestaat er een risico op koudebruggen als de isolatielaag dun is.
- Door de kasten in te bouwen in de structuur: inbouw van kasten met standaardafmetingen die rechtstreeks in het metselwerk kunnen worden ingewerkt.

- De grootte van de kast kan worden afgestemd op de gebruikelijke afmetingen van de isolatiepanelen, de afstand tussen de kepers of de geprefabriceerde geïntegreerde kastmodules.

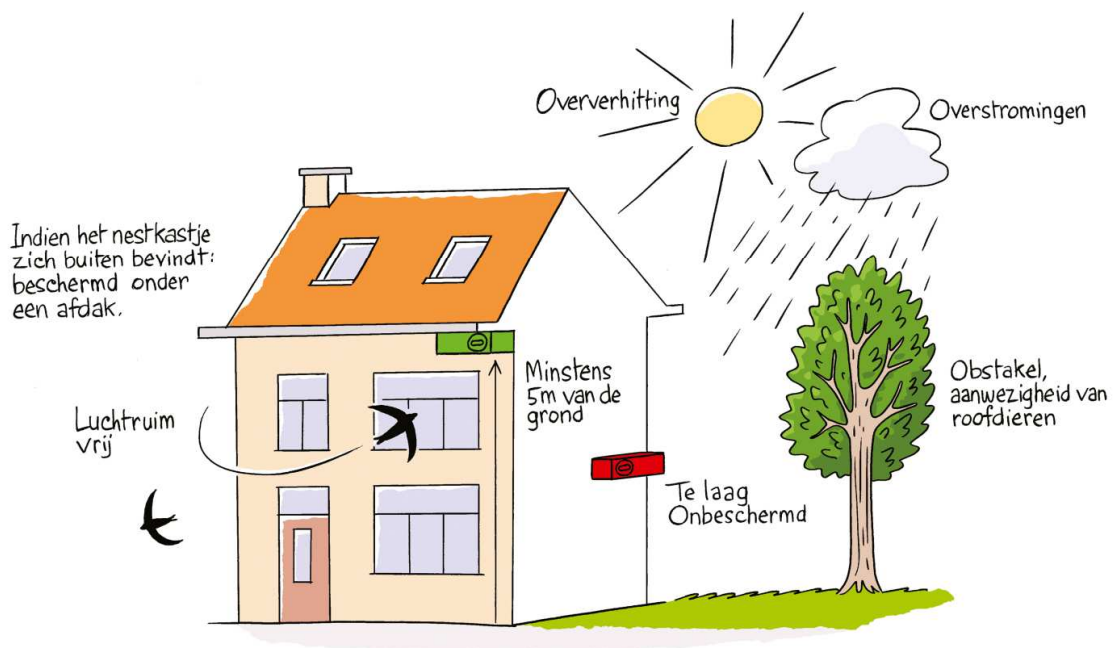
4. HOE DE PLAATS VOOR DE NESTKASTEN KIEZEN?

Ideale richting:

Noord, noord-oost, oost

Te vermijden richtingen:

Zuid, zuid-west, west

*De nestkasten moeten zich zoveel mogelijk in de schaduw bevinden, idealiter van 9u00 tot 19u00
Een nestkast goed plaatsen: links is juist, rechts is fout - © Leefmilieu Brussel*

- De gierwaluw is een groepsdier, dus het is raadzaam om meerdere nestkasten (minstens 2 of 3) op dezelfde gevel te plaatsen, bij voorkeur zo dicht mogelijk bij de bovenkant van de gebouwen.
- Plaats de nestkast zo ver mogelijk uit de buurt van de ramen.
- Plaats de nestkasten op 5 tot 20 m hoogte.
- Voor aan de muur bevestigde nestkasten zijn alle oriëntaties geschikt, **mits** er voldoende dakrand of 'overhang', zoals een kroonlijst, aanwezig is, die de nestkasten beschermt tegen regen en een lange periode van direct fel zonlicht. Anders moet de nestkast voorzien zijn van een dubbel dak met een hoek van 45° (bescherming tegen hitte en roofdieren).
- Vermijd de onmiddellijke nabijheid van bomen of klimplanten, die de bewoners van de nestkast zouden blootstellen aan aanvallen van roofdieren en die gevaarlijke obstakels zouden vormen (boom, lantaarnpaal, vlaggenstok, antidiuivenpinnen...) in het landings- en opstijgtraject (een gierwaluw nadert zijn nest aan 60-70 km/u.).
- Nestkasten die onder de kroonlijsten zijn bevestigd goed onder de kroonlijsten kleven: een vijftiental centimeter volstaat voor de duiven om erop te zitten en de gevel en het voetpad te bevuilden.
- De gierwaluw kan samenleven met andere soorten holenvogels (zwarte roodstaart, huismus, mezen) op dezelfde site, zolang de holtes talrijk genoeg zijn om concurrentie te voorkomen.

5. HOE DE NESTKAST KIEZEN / MAKEN?

- Aanbevolen binnenafmetingen: 40 B x 25 D x 10-11 H (zie ook bestaande geprefabriceerde modellen).
- Het toegangsgat dient bij voorkeur uit het midden te liggen om een donkere plek in het nest te behouden.
- De vorm van het toegangsgat is niet belangrijk voor gierzwaluwen: het kan rond, ovaal, vierkant of zelfs driehoekig zijn.
- Als het toegangsgat rond is, moet het 5 cm in diameter zijn. In het geval van een rechthoekig of ovaal gat zijn de minimumafmetingen 3 cm hoog x 6,5 cm breed.
- Plan een minimale afstand van 20 cm tussen twee nestkastingangen.
- De 'grond' moet zo mogelijk ruw of gegroefd zijn om de bewegingen van de vogel te vergemakkelijken.

6. VOEDSELBRONNEN?

De gierzwaluw is een vogel die voornamelijk insecten eet en het is niet nodig om specifieke voedselbronnen op het terrein te creëren, alleen moet een maximum aan bij voorkeur inheemse vegetatie worden bevorderd in de omgeving van de site en mogen er geen pesticiden worden gebruikt (gunstig voor insecten).

7. NA DE INSTALLATIE: ONDERHOUD?

- Er is geen onderhoud nodig voor nestkasten voor gierzwaluwen.

Links:

- Praktische maatregelen voor het behoud van de gierzwaluw *Apus* in Wallonië en Brussel: https://www.aves.be/fileadmin/Aves/Bulletins/Articles/55_3/55-3-101.pdf
- Plaatsing van een kroonlijst voor gierzwaluwen in Jette: <http://martinew.canalblog.com/archives/2017/08/21/35589402.html>
- Lofts met uitzicht voor de gierzwaluwen in Visé: <http://martinew.canalblog.com/archives/2018/12/27/36933268.html>
- Bestaande nestkastmodellen: <http://martinew.canalblog.com/archives/2015/05/09/32026212.html> (Frans)